

Modum menighetsblad

NR. 5 · 1995 64. ÅRGANG

Foto: Eva Kylland Hauge

Kirkegårdene våre

☛ Døden er også en del av livet, sier Raghild Idsø.	s. 3	☛ Vi har vakre kirkegårder i Modum, synes kirkevergen vår, Tone Hiorth	s. 8–9
☛ Våre to utsendte har møtt folk på Heggen kirkegård.	s. 4–5	☛ På Gåsvær var det fast «jordfestelses-søndag» hver sommer.	s. 10
☛ Heggenområdet er en perle, hevder Thure Lund	s. 6–7	☛ I gamle dager var det både dans og drikking i gravferdene	s. 11

Modum prestegjeld

Kirkekontor for Modum/prestekontor for Heggen sokn
Rådhuset, 3370 Vikersund
Betjenes av prest, kateket eller organist mandag-fredag kl. 09.00-11.30
Tlf 32 78 79 00 (sentraltbord). Direkte linje når sentraltbordet er stengt
32 78 77 67

Prestekontor for Nykirke sokn
Doktorveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 46 93

Prestekontor for Snarum sokn
Snarum, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 06

STILLINGER

Sokneprest Jon Mamen
Heggen, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 70 17
Res.kap. Tormod Moviken
Jahrenveien, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 23 50

Kallskap. Steinar Sund
Snarum, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 06
Kateket Arild Løvik
Lerkeveien, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 75 55

Organist Knut Johnsen (Heggen og Nykirke)

Ø.Lovisenbergvei, 3340 Åmot
Tlf 32 78 45 86

Organist Anne Hæhre (Snarum og Rud)
Kleiva, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 71 33

Organist (deltid) Heggen og Nykirke
Ann Helen Eilertsen Kvartsv.,
3340 Åmot
Tlf. 32 78 46 78

Kirketjener Olav Hetland
Syrinveien, 3360 Geithus
Tlf 32 78 05 16

Kirkeverge Tone Hiorth
Kirkegårdskontoret, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 79 00

MENIGHETS RÅD

Heggen menighetsråd
formann Helga Faugstad Albrigtsen
Ihlenkleiva 19, 3360 Geithus
Tlf 32 78 01 68

Nykirke menighetsråd
formann Guri Jensen
Bingsveien, 3340 Åmot
Tlf 32 78 50 91

Snarum menighetsråd
formann Ingebjørg Hovde
Såstad, 3370 Vikersund
Tlf 32 78 26 48

MODUM MENIGHETSBLAD

Redaktør Berger Hareide
Orrelia, 3340 Åmot
Tlf 32 78 41 47

Redaksjonskomite:

John S. Andersen, Jenny N. Müller,
Mari Wærsted Axelsen, Ragnhild Idsø,
Anne Britt Molund Schartau.

Illustrasjoner og vignetter:

Valborg Sirnes og Sigrun Sørensen
Kasserer Sverre Asbjørnsen
Strandgata, 3340 Åmot
Postgironr 0803 5 47 85 40
Bankgironr 2270.03.00874

Bladet trykkes i Caspersens Trykkeri AS
Opplag 5 400

Redaksjonelt...

Den skjulte helhet

Årstidene kommer og går. Følelsen av denne ugjenkallelighet blir av en eller annen grunn ekstra sterk hos meg om høsten. Jeg har skrevet om disse tingene før, og skriver om det på nytt.

Det jeg er opptatt av, er at midt oppi alle motsetninger, alt det uforenlige, synes det likevel å være en helhet. Den kjente amerikanske filosofen og teologen - og mystikeren - Thomas Merton sa en gang at det i alt det synlige er en skjult helhet ("There is in all visible things...a hidden wholeness").

Høsten står fram som en slik synlig motsetning. På den ene sida alt forfallet: dagene som blir kortere og kaldere, sommerens overflod som går under, alt som blir borte og som skal dø. På den andre sida: rikdommen av farger, alle frø som spres med stor ødselhet, alle knopper som gjøres klar til nytt liv.

Det vakre i høstens forfall er noe vi alle ser. Men den høstlige skjønnhet kan kanskje gjøre oss ekstra tungsindige, i stedet for å skape balanse.

Den skjulte helheten er imidlertid ingen motsetning, men et paradoks, hvor det som ser motsatt ut, henger sammen. Forutsetningen for alt det nye liv til våren, er døden om høsten. At alt kan gå i frø en stund. Slik tror jeg det også er for oss mennesker.

Sammenhengen er god for meg å ha med når jeg har mine tunge stunder. Når jeg er trist for mine tap og savn. Men når jeg først har det slik, og gir meg sjøl en indre tillatelse til det, så kan jeg plutselig oppleve at nye dimensjoner blir skapt, jeg kan se nye sider, finne nye muligheter. Som ikke ville ha kommet fram ellers.

Livet ligger gjømt i døden. Dette er ingen nyhet. I Den gode boka står det mye om slike livserfaring-

er. Jesus sjøl er det klareste eksempel på denne sammenhengen, - denne skjulte helhet i alt det synlige.

Godt å ha med seg i disse høststunder.

berger

Kirkegårdslivet

Et sted som på en spesiell måte favner denne motsetning mellom liv og død, er kirkegården. I dette nummer av menighetsbladet skal vi stoppe opp litt der.

Fra redaksjonen har Ragnhild Idsø og Mari W. Axelsen vært på besøk på Heggen noen ettermiddagstimer og snakket med folk som har hatt sine ærender der. Thure Lund har skrevet om naturen i dette området. På midtsidene har vi intervjuet den kirkegårdsansvarlige i Modum, kirkevergen vår, Tone Hiorth. En ekstra grunn til det er at kirkevergefunksjonen har 800 årsjubileum i år. Anne Britt Schartau har tatt oss med til en spesiell gravferdstradisjon nordpå, og John Andersen har sett litt på skikkene i gamle dager.

Ellers har vi i tillegg til de etablerte faste spaltene våre denne gang begynt med noe vi kaller Gapestokken. Den kan nok ergre noen, men forhåpentlig også more en del. Og den har en viss brodd. Det må man kunne ha rom for i et menighetsblad som ønsker å engasjere.

b.

Er det vanskelig å treffe presten?

Sokneprest Mamen har personsøker, nr 96 50 71 40.
Kallskap. Sund har mobiltelefon nr 94 32 65 35.

Res.kap. Moviken er lettest å treffe på sin hjemmetelefon 32 78 23 50.

Ord til ettertanke:

Ragnhild Idsø
Sosionom
Vikersund

Foto: Eva Kylland Hauge

Carpe Diem – Memento Mori (Grip Dagen – Husk Døden)

Hva er et helt liv?

I tid: Alt mellom unnfangelse og død. Vi fødes, vi dør. Mellom de to «punktene» lever vi. Og vi lever alltid NÅ. Det er øyeblikket vi har til vår disposisjon. Hva fyller vi så øyeblikkene med? Hva åpner vi oss mot, - hva «styrer oss»? Hva gjør vi. Hva vil vi?

Jeg hadde i lang tid døden svært nær innpå livet. Ville jeg orke å leve i «dødens venteværelse»? Går det an?

Det var mulig. Men det var vondt og godt.

Vondt å leve i erkjennelsen, - og forsone seg med Døden som noe virkelig, - en del av livet, og den som kom til å gjøre slutt på et kjærlighets-

forhold og et samliv. Det er alltid bare NÅ jeg kan elske. Ikke i går, - ikke i morgen.

Grip dagen. Ta imot og gi videre av kjærlighetens frukter. La dere ikke gripes av angst og uro for døden. Det er ikke verre å miste en du har våget å elske.

Savnet blir ikke vondere om du Grip Dagen, Livet, Øyeblikket, - og brukte det til å leve i.

Elsket og Savnet. Det hører sammen når døden har hentet den ene. Og Savnet er til å leve med, - etter hvert.

Ragnhild Idsø

En ettermiddag på Heggen kirkegård:

Det handler om respekt for døden og sorgen

Modum har 7 kirkegårder: Nykirke, Åmot, Heggen, Gulsrud, Snarum, Rud og Vestre Spone. Bortsett fra i Åmot, ligger kirkegårdene i Modum litt avsides til. De fleste av oss vil nok kanskje ha det slik, - det er greit å måtte gå litt avsides når vi skal møte den delen av livet som heter døden. Vi vil gjerne ha det stille og være omgitt av himmel, trær, jord og naturens fredelige lyder når vi går på kirkegården.

En vakker høstdag tilbrakte vi 4 ettermiddagstimer på Heggen kirkegård. Mye folk kom og gikk. Noen møttes og slo av en prat, noen holdt seg for seg selv. Vi vandret litt rundt for å bli enda bedre kjent på kirkegården vår.

Vi nøt roen og omsorgen som møtte oss. Gresset var pent klippet, masse blomster sto fortsatt i sine fine sommerfarger. Noen graver var stelt for høsten, med mose og Erika-blomster. Ingen graver var like, - ingen liv har vært like. Men alle som «hviler» her har levd et helt liv, - uansett antall dager. Datoene står sammen med navnet på de fleste gravstøttene. Fødsel og død er rammen rundt vår tid her på jorden.

Vi tok også kontakt med noen av dem vi møtte der:

Ta vare på minnene

Thore Raaen er på kirkegårdsbesøk sammen med sin kone Inger Johanne. Hovedærendet er å besøke morens og farens grav, hennes fødselsdag er dagen etter. Og når de først er på kirkegården, tar de «runden». Det er en måte å ta vare på slekta, røttene, minnene. Huske på dem som har «gått foran».

Vi kjenner Thore Raaen som fotograf, - og fotografering på kirkegården har han absolutt et forhold til. Ærbødighet og respekt er viktig, og han synes ikke om enkelte fotografers invadering av menneskers sorg, - med telelinse og mas. Ofte er de heller ikke kledd for anledningen!

Foto: Eva Kylland Hauge

– På kirkegården og i begravelse passer det seg ikke å være tilskuer. Der er vi for å delta, for å sørge med og å hedre avdødes minne. Fotografering må skje på de sørgendes premisser!

Barna kan bli kjent

Torunn Gundersen kjenner kirkegården som et fredfylt og trygt sted.

– Den gir trygghet til døden, det er så mange kjente der. Men de har gått videre, ut av dette livet, så det er også et sted for å lengte, alene eller sammen med noen. Det er også fint med familietur på kirkegården, hvor en kan fortelle om de som er gravlagt der, og at barna således kan bli bedre kjent med sin egen og andres historie.

«På gjensyn»

Eva Amdahl stiller sin datters grav. Hun døde for nesten 10 år siden og moren har opplevd hvordan det etterhvert er blitt anderledes å gå på kirkegården. Den første tiden tenkte hun mye på lidelsene kirkegården rommer; lidelsene før livet er slutt.

Men, hun har fått mange møter med Gud her, og nå kjenner hun fred, Guds fred. Det er slutt på lidelsene, og hun tror det bare er

et forheng som skiller. Det kristne håpet er at datteren skal stå opp igjen fra dette sted. Kanskje er det ikke så lenge til gjensynet.

Over oss hvelver den solblå himmelen seg, på en sky ser vi et stykke regnbue, – og på gravsteinen leser vi den trøstefulle hilsen «På gjensyn».

Bortom nesten hver uke

Anne Margrethe Caspersen er ute for å pynte på sin manns grav. Tagetesen blomstrer fremdeles like fint etter alt høstregnet – og hun har lagt tujakvister mellom blomstene.

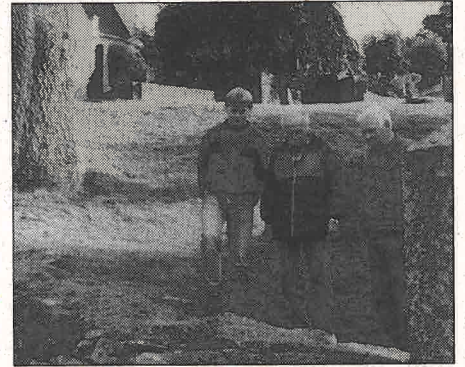
Det skal være begravelse neste dag til en familievenn, – og en del vil nok også gå bortom mannens grav i den forbindelse. Anne Margrethe er nesten hver uke på kirkegården, – selv om det ikke er der hun kjenner mest nærhet til ektemannen hun delte så mange år av sitt liv med.

Han er gravlagt på et familiegravsted. Dette hadde familien blitt enige om før han ble syk. – Hun føler ærbødighet og taknemlighet for det, – og for at det også er avsatt en grav til henne der, når hennes tid kommer.

Flink til å grave pent

Like ved kirkegården har grave-

ren sitt «lille kryppin» med kontor og redskapsskjul. Tom Roar Lundgrenn har vært graver i Modum siden 1990 og betjener alle kirkegårdene. Han graver ca. 150 graver pr. år, – har sjelden overtid. Ved behov får han hjelp av Johan Berg som ellers er med å holde Modums parkområder i

F.v.: Lundgrenn, Hetland og Berg.

orden. Graveren må ha kjennskap til maskiner, – men har ellers fått opplæring i jobben. Kirkeverge Tone Hiorth gir ham god attest:

– Han er ualminnelig flink til å grave pent, og det skal se pent ut. Det handler om respekt for døden og sorgen.

Kirketjener Hetland er enig. Han er alltid bortom for å sjekke graven like før begravelse, – det er også ofte noen av de pårørende.

«Fredning» i 20 år

Kirkegårdskontoret i kommunen har kart over alle gravplassene. Kirketjeneren har ansvaret for å stikke ut graven før den graves, – og det er begravelsesbyråene som kontakter ham. Det er ikke mulig å bestille gravplass før sin død. Noen har likevel «plass» hos sin ektefelle eller på familiegravsted.

Benytter en seg av kremasjon, kan flere dele gravplass. En grav er «fredet» i 20 år. Da får de etterlatte beskjed og kan betale kr. 300,- for å feste graven for nye 20 år. Dersom de ikke ønsker å beholde graven lenger, blir den slettet og steinen går til et knuseri.

Kommunen yter også service med gravstell. For en rimelig penge kan en få graven plantet og stelt, – inklusive blomster til 17. mai.

Ragnhild og Mari

Foto: Eva Kylland Hauge

Heggenområdet er en perle av geologi og flora

Det er en kjent sak at floraen på et område er avhengig av stedets geologiske forhold. Ikke mange steder i fylket ligger bedre tilrette for en flerartet flora enn omkring Heggen. Med strandsonen ved Bergsjø og gjennom kalkrike skiferbergarter til sure bergarter på toppen av Øståsen.

Det kan kanskje interessere å sette navn på bergartene. Nederst ved Bergsjø og halvveis oppe til kirken er den dyrkede jorda stort sett forvitret av en vulkansk bergart som kalles mænait. Dette er ikke kalkrikt og gir ganske nøytrale vekstforhold for mange plantearter. Opp forbi kirken og halvveis opp i unnarenet på skibakken er jordlandet basert på forvitret alunskifer. I denne alunskiferen er det kalkholdige fossiler som trilobiter, graptoliter, sjøliljer o.s.v. Alunskiferen er en sedimentær bergart avsatt i havvann for en halv milliard år siden.

Stekt for 280 mill. år siden

Over alunskiferen i 30-50 meters høyde kommer vi til et lag med noe vi kaller orthoserkalkskifer. Den er omkring 100 millioner år yngre enn alunskiferbeltet. I dette laget finner vi større fossiler som for eksempel deler av ganske store blekkspruter. Jordlaget over denne bergarten er tynt, tørt og varmt og med større kalkinnhold. Kommer vi lenger opp, omlag fra grunnen til stillaset på skiflyvningsbakken, vil vi finne en blågrønn meget hard bergart vi kaller hard leirskifer eller hornfels. Hvorfor denne er så hard, kommer av at den rett og slett ble stekt og sammenpresset for 280 millioner år siden da hele åsen revnet og et omtrent 200 m tykt lag med glødende granitt, syenitt o.s.v. la seg over leirskiferdekket. På grunn av dette er øverste taket på åsen surt eller kalkfattig. Og på grunn av avrenning fra dette sure feltet får vi også noen «sure tilstander» i øverste del av leirskiferlaget. Som vi vil forstå av den-

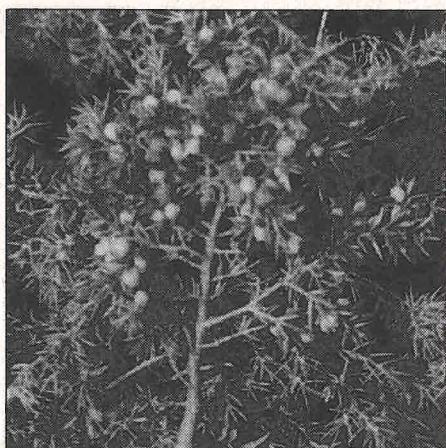
400 mill. år gammel blekksprutarm funnet i orthoserlaget i Vikersundbakken.

ne sterkt forenklede framstilling av Heggenområdets geologi, er det plass for mange plantearter med forskjellige krav. Vi har også fattigmyr ved Vikerkleiva og rikmyra Matmorsmyr opp for skibakken om en tøyser grensen for Heggenområdet så langt.

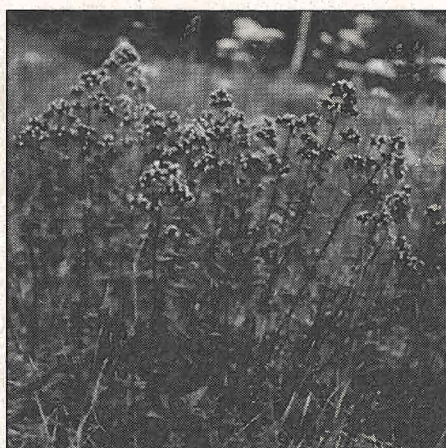
300 plantearter

Å gi en helhetlig beskrivelse av floraen i området rundt Heggen kirke vil ta for mye plass i en liten artikkel i menighetsbladet. Rundt Heggen kirke og til husmannsplassen Haugen kan en finne omkring 300 plantearter. De fleste

er vanlige planter som de fleste kjenner. Vi nikker gjenkjennende til løvetann, prestekraver, soleier (smørblomster), ryllik, kjente trearter osv. Vi blir straks mer oppmerksomme når vi kjenner lukt av timian, bergmynte og karve. Kanskje vi skulle ta med en kvast og bruke i suppa? Eller en rekke legeplanter som kom med munkene for flere hundre år siden som valurt, åkermåne, malurt, vill løk (geirlauk) og svarthull. Noe som forfedrene var sikre på ville bringe helsebot, var også brèsk, furuplanter, bergmynte, karve og en rekke erteplanter med mye

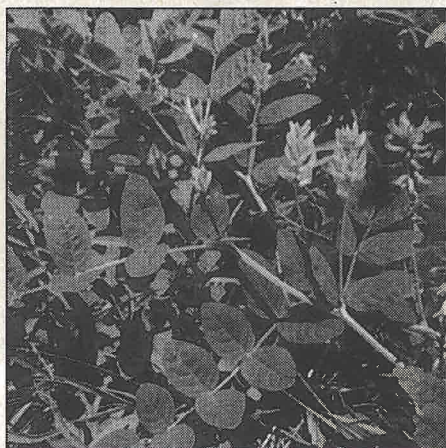
Bresk

Bergmynte

Tepperot

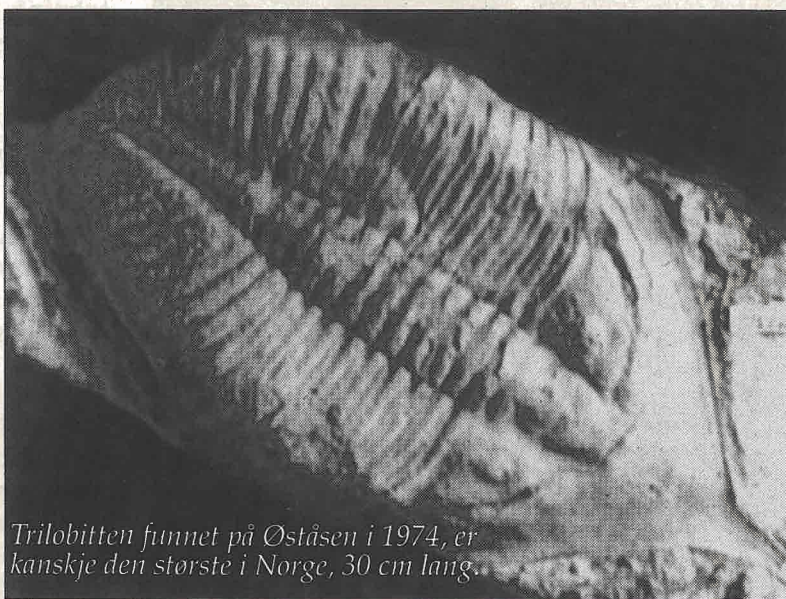
Lakrismjelt

protein som det ble mangel på etter en lang vinter med lite grønt. I nyere tid har man også funnet ut av noen planter kan virke som antibiotikum, som for eksempel den vakre prikkperikum. Vikersundmannen Arne Jørgen Aasen fant ut dette og brukte oppfinnelsen så bra at den ble delaktig i hans professorat.

Våre foreldre var flinke til å farge tøyet for å friske opp bekledningen etter å ha gått i striskjorte ei full uke. Da plukket de hvitmaure og teppe-rot for å få en frisk rødfarge, eller gulmaure og reinfann om de var svake for gult. De brukte også løv og bark fra flere av løvtrærne som det var nok av rundt kirkegården.

Sjeldenheter rundt Heggen

Mange er opptatt av sjeldenheter når de ferdes ute i naturen. Det er nok å velge mellom blant planterikdommen rundt Heggen.

Trilobitten funnet på Øståsen i 1974, er kanskje den største i Norge, 30 cm lang.

marihand, brudespore, nattfiol, småtveblad, stortveblad og korallrot. Med andre ord: nesten halvparten av de orkideer som finnes i Modum.

Både kommunen kirketilsynet og idrettsforeningen har hittil vist hyggelig forståelse for å bevare en av de mest utsatte arealene syd for kirkegården. De har unngått de store utgravingene, likesom den gamle kirkegårdsmuren opp til kirken er bevart. Jeg håper flere enn meg takker for dette.

Jomfru Maria og planter

Helt opp til vår tid har våre forfedre vært opptatt av tro på at plantene representerte gode og onde makter. Herunder kom den såkalte Maria-kultusen til å spille en stor rolle. Mange planter ble på en måte tilegnet jomfru Maria og kunne beskytte mot alt ondt. Man hengte kvaster av bergmynte, maria nøkleblom, timian og gullmaure rundt sengen til kvinner som skulle føde for å holde onde makter unna. En rekke planter har innslag av Maria navnet og vernet svake. Spesielt var timian og bergmynte effektive. De ble ofte kalt Jomfru Marias sengehalm. De mente at jomfruen hadde brukt disse plantene i krybben til Jesusbarnet. Også Hellig Olav fikk planter med særlige egenskaper kalt opp etter seg. En av disse er olavsskjegget. En liten bregne som vi finner like ved veibommen vest for skibakken. Denne ble det koft låg på, og blandet med honning og rømme ble det en ypperlig sårsalve.

Som en skjønner er det nok av tanker en kan gjøre seg om planterikdommen ved Heggen. For de som knytter plantene opp til vår kultur og gammel tradisjon, er de i seg selv en enestående kulturarv. Det ville være trist om vi ikke kan redde det meste av de sjeldne plantene omkring stedet.

Thure Lund

2-300 innom daglig på Heggen:

– Kirkegårdene blir nok mer besøkt enn mange er klar over

-Det var jamen godt det var mørkt da du kom, sier kommunegartner og kirkeverge Tone Hiorth.

Det er alt blitt seinkveld da jeg stikker innom hjemme hos henne. Hun og ektemann Øivind og barna Anders, Hilde og Hans, bor idyllisk til rett ved innkjørselen til landbruksskolen på Åmot. Men nå er det ikke mye en kan se ute i oktoberkvelden. Tone er glad for det, ut fra min forventning om at en kommunegartner må da ha en mønsterhage selv.

- Veit du hva, vi hadde besøk her i sommer av noen som syntes vi hadde en sånn fin naturlig eng. Og så var det bare gruelig lenge siden vi hadde slått plenen.

Hun gjør seg ikke mer høytidelig enn hun trenger å være, Tone Hiorth. Kommunegartner og kirkeverge har hun vært i Modum siden 1991. Men få har fått med seg at Tone i år feirer 800 års jubileum! Ikke Tone personlig da, selvfølgelig. Men kirkeverge-

funksjonen.

Fra middelalderen og ut over utviklet dette seg til å bli en viktig embetsstilling, kan Tone fortelle. Det var ikke små oppgaver for kirkevergene å passe på alle kirkeene og alt kirkegodset den gangen. Etter reformasjonen endret dette seg betraktelig. Eiendommene ble mindre, og stillingen ble statlig og av langt mindre rang. I mange år var stillingen et valgt verv, et såkalt ombud. Først i den seinere tid har det blitt en fast stilling de fleste steder.

„Det blir intens jobbing og lite filosofering“

- Hva gjør en kirkeverge?

- Jeg er sekretær for fellesrådet. Mye tid går med til å forberede saker der, og sette det ut i livet. Og ellers går det jo tid til å finne fram gravplasser, snakke med kirkegårdsbetjeningen om vedlikehold, om busker og trær på kirkegårdene og sånn. Og så må kirke-

ne vedlikeholdes. Det er stadig noe som mangler. Og innimellom bør en jo ha tid til å se litt framover også. Men stort sett blir det intens jobbing og lite filosofering.

Tone trives som kirkeverge. Det er ikke definert hvor mye hun skal være kirkeverge og hvor mye kommunegartner. Hun må bare gjøre det som trengs.

Tone synes situasjonen på dette området i Modum ikke er så dårlig. Hun berømmer det gode samarbeidet mellom kirke og kommune her, ikke minst takket være soknepresten. Her hersker ikke det store forfall, det har vært bevilget bra med midler til vedlikehold. Og de fine kirkegårdene i Modum mener Tone Hiorth tjener forgjengeren, Ovid Kvisterøy, til ære. Det var fint å overta etter ham.

- Men på det organisatoriske er det ikke så godt i Modum-kirken: Bemanningen er svak, bl.a. burde vi hatt en menighetssekretær på prestekontoret.

Hva som bragte henne inn på denne banen? Tone smiler litt ved tanken, og forteller at hun på folkehøgskolen kom over en bok om landbrukshøgskolen, og syntes at faget landskapsarkitektur hadde en spennende kombinasjon av tegning og biologi, plantelære og planlegging.

„Gravstøtter forteller mye om en bygds liv“

Skikkelig Buskerud-jente er hun nå ihvertfall. Født på Hurum (-far var ansatt på Dyno). Hun husker tydelig kirkegården derfra, familien gikk forbi på tur hver søndag. Tone var 9 år da familien flyttet til Lier. Hun var aktiv i turn og speider, og lærte tidlig å bli glad i blomster og natur av sin mor. Etter artium hadde hun et kjempeår på folkehøgskole i Seljord med tegning, form og far-

Foto: Eva Kylland Hauge

Foto: Eva Kylland Hauge

ge. Og det var altså her yrkesretningen ble staket ut.

Det ble dermed Ås, hvor hun etter hvert traff ektemannen Øivind. Men først ble hun utplassert ett år på en landbruksskole, hvor hun bl.a. måtte lære å melke (-noe ektemann Øivind syntes hun bare hadde godt av). I studiet hadde de 1/2 år med kirkegårdsdrift og -planlegging.

- Det var veldig spennende. Vi hadde de fremste fagfolka i landet, og lærte mye. Du veit, kirkegårder representerer på mange måter en ekstra dimensjon. Det er viktig for oss å ha et sted å gå for å minnes. Kirkegårdene blir nok mer besøkt enn mange er klar over. Feks. kan det være 2-300 mennesker innom på Heggen en vanlig sommerdag. En del er også turister, som finner det historisk interessant. Gravstøtter forteller jo mye om en bygds liv.

- Hvordan er ditt personlige forhold til denne ekstra dimensjonen i livet?

- Jeg er nok ikke såkalt dypt religiøs. Jeg er vanlig medlem av statskirken, det har jeg hjemme fra. Og jeg syntes det var riktig å få døpt egne barn. Slik sett opplever jeg vel kirken som flertallet i Modum, ved dåp, konfirmasjon

og begravelser. Det er kanskje ikke så dårlig utgangspunkt for en kirkeverge.

„Vi har vakre kirkegårder i Modum“

Vi snakker mer om kirkegårder. Tone synes det er blitt godt organisert i Modum nå. Gravregisteret er på data, og alle gravminner er boltet. Kapasiteten holder, og de har ingen nært forestående planer om kirkegårdsutvidelser. Ca. 180 kistebegravelser og 30 kremasjoner har vi i Modum år om annet. Personlig har Tone sans for kremasjoner.

- Det fikk jeg syn for alt på Ås. Det er jo mest ressursvennlig i forhold til bruk av matjord, og det gir flere muligheter til utnyttelse av kirkegårdene. Rundt Heggen er det en del fredede gravplasser, hvor det nå bare vil være plass til urner. Det hadde også vært fint med en felles urnelund.

- Hvis du nå hadde fått velge på øverste hylle på dette området i Modum?

- Nei, den var ikke så lett. Jeg har jo blitt så vant til å tenke i snevrammer. Men på Heggen trenger vi å forbedre vegene, bare det vil

være et pengesluk. Vi trenger bedre tilgjengelighet til de øverste gravene, og flere vannkraner. Og vi trenger bedre bemanning, særlig i perioder med sterk vekst, - da rekker vi ikke over alt.

- Hvordan er en virkelig pen kirkegård?

- Det var et vanskelig spørsmål. La oss si at den er vakker når den gir uttrykk for å være en del av landskapet og historien til bygda den er plassert i. Vi har vakre kirkegårder i Modum, og det er flott med alle blomstene. Men folk må ikke stille mer med gravene enn de føler for selv. Enkle gravminner i gras er også pent.

- Den private Tone Hiorth?

- Det trenger jeg ikke å si så mye om.

„Kirken betyr svært mye for de fleste av oss“

- Men jeg synes du bør skrive at hun er god til å skyte, kommer det fra ektemann Øivind. Hun drev litt med det på Ås.

- Det blir ikke mye tid til hobbyer, sier Tone. Men jeg har gode venner som jeg liker å ha kontakt med. Og så er jeg glad i å gå på fjellet til fots og på ski, og i skog og mark, og gjerne plukke bær og sopp.

- Sist leste bok?

- Utenom faget mitt? Da må jeg vel tilbake til da jeg var sjuk i fjor og leste Kristin Lavransdatter.

Men akkurat nå snakker Tone helst og gjerne om alt som de står på med i forhold til kirkene. I 1997 skal det være 800 årsjubileum i Heggen og 150 års jubileum i Nykirke. Og det er mye som er blitt gjort og stadig gjøres på de to kirkene. Tak, lynavleder, maling, elektriske anlegg osv osv.

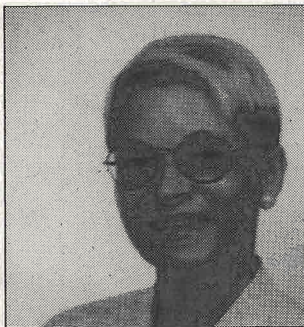
- Vi må trø litt varsomt, og ta de nødvendige hensyn. Kirkene har jo stått der så lenge. Se bare på det som har skjedd av bevisstgjøring hos folk i forbindelse med kirkebrannene i det siste. Det er jo ingen tvil om at kirken betyr svært mye for de fleste av oss.

berger

Midt i hverdagen

Anne Britt
M. Schartau,
Vikersund

„Jordfestelses-søndagen“ på Gåsvær

«For livet og elven er ett,
slik elven og havet er ett»

Sitatet er hentet fra Profeten Gibran, og er en sannhet vi nåtidens mennesker helst ikke vil befatte oss med. Tanken på døden skyves bort og blir fremmedgjort. Ofte har det slått meg om det har sammenheng med våre urbane begravelsesseremonier, som etter hvert er flyttet ut av private sammenhenger. Noe fasitsvar på det er ikke lett å gi, – men jeg har lyst å ta deg som leser med på en reise, langt nord i landet, til et lite samfunn, med en ennå unik måte å ta farvel med sine døde på. Stedet er fra mine barndomstrakter.

På en liten øy i Troms ligger Gåsvær kapell. Et lite beskjedent Gudshus, med kirkegård utenfor. De to familiene som før var fastboende er nå fraflyttet. Stedet ble, spesielt i tidligere tider, benyttet som gravplass for de omkringliggende øyer. For å komme dit må-

te man nødvendigvis benytte båt. Ofte var det storm og styggevær, og på vinterstid var det ikke vanlig at presten hadde anledning å bli med, da avstandene ofte umuliggjorde dette.

Derfor ble det etterhvert en tradisjon at en søndag i juli, hvert år, hadde man en sammenkomst som ble kalt «jordfestelsessøndag», hvor presten først forrettet gudstjeneste, og deretter gikk fra grav til grav og jordpåkastet, og velsignet de som gjennom året var døde og begravet.

Denne søndagen samlet hvert år hundrevis av mennesker som ville ære sine døde. Det unike var at dagen også ble en dag med glede, varme og samhørighet. Slektninger, venner og naboer satte hverandre møte, hvor gråten og latteren gikk hånd i hånd. En unik måte å få bearbeidet sin sorg på!

I januar 1994 fikk jeg delta ved begravelsen til min avdøde tante, noe som ga meg mange aspekter

til ettertanke. Dagen begynte med samling tidlig på formiddagen i stedets Bedehus, hvor presten og mesteparten av øyas befolkning var møtt frem. Dagen før var noen av øyas flinke og driftige kvinner samlet, for å smøre smørbrød, til bevertning dagen etter. Denne omsorgsfulle gjerning er ikke noe de er pålagt, men tvertimot noe de bare «gjør» for alle som skal ha begravelse.

Etter at den kirkelige handling i Bedehuset var til ende, måtte vi vente i tre kvarter, til det ble passe flo, slik at kisten kunne heises ombord i båten, som skulle frakte folket ut til Gåsvær. Etter ca. 3 timer var vi tilbake i Bedehuset, hvor folk samlet seg til bevertning, sang og erindringer om den avdøde.

Hele seremonien gjorde et enormt inntrykk på meg, – og mest den omsorg som ble vist i gjerning og ord. Til og med naturen selv blandet seg inn med sin flo og fjære, det illustrerte så fint samspillet mellom liv og død.

Yngre krefter og ildsjeler har sett verdier i å bevare tradisjonene, og har derfor tatt opp den gamle «jordfestelsesdagen», som årlig blir gjennomført i gammel stil. Verdien i den er så sterk at den fortsatt trekker til seg gammel som ung.

Har denne lille reise kanskje gitt deg som leser, noen nye tanker om døden, livet og omsorg?

I hvertfall har den lært meg mye om viktigheten av at livserkjennelse også er å akseptere døden, i vårt daglige liv.

Anne Britt

Allehelgenssøndag

Søndag 5 november er Allehelgenssøndag. Ved gudstjenestene i alle kirkene vil vi den dagen lese navnene på alle dem som er døde og begravet det siste året.

I Heggen kirke leser vi navnene for Heggen og Gulsrud kirkegårder.

I Nykirke leser vi navnene for Nykirke og Åmot kirkegårder.

I Snarum kirke leser vi navnene for Snarum og Vestre Spone kirkegårder.

I Rud kapell leser vi navnene for

Rud kirkegård. Dette er ment som en anledning for de pårørende til å komme tilbake til kirken og minnes dem som gikk ut av livet siden forrige Allehelgenssøndag.

„Halleluja-toppen“?

Nå byr det seg en utmerket anledning til et litt annerledes misjonsmøte, kan Solveig Nordset fortelle. Hun inviterer alle interesserte hjem til seg på “Halleluja-toppen”, nærmere bestemt Granittv.7 i Engerhagen på Åmot.

Per Arne Dahl kommer og snakker om “Hvorfor har vi det ikke bedre når vi har det så godt?”

Aud Emanuelsen vil orientere om utsmykningen av den nye Åmot kirke. Det blir sang og musikk ved Anne Karine Helland og Berger Hareide.

Det er Enger misjonsforening som arrangerer, og møtet er åpent for alle. Bevertning følger med, og naturligvis litt kollekt.

Og datoen? Torsdag 16. november kl.1800.

Begravelses-skikker i gamle dager

Opp gjennom tidene har begravelser foregått på forskjellige måter i landet vårt. Helt tilbake til bronsealderen og langt fram i vikingtiden vekslet en mellom hauglegging og brenning av de døde. Det er ikke påvist gravhauger i Modum, men det spekuleres på om jordhaugene bak ruinene av Vike kirke på Tangen, kan skjule vikinggraver.

Da kristendommen ble innført, ble det etter hvert vanlig med grav i jorden. Begravelsen utviklet seg da til en viktig religiøs handling utført av prester og andre geistlige. Gravstedene ble samlet omkring kirken på kirkegården. Var den avdøde en særlig fremragende person, eller hadde midler til å betale for seg til kirken, ble graven innrettet like under kirkegulvet. Enkelte steder var dette så hyppig, at det til slutt ble en fare for sunnheten. I Heggen kirke er Simon Bendecke, sogneprest i Modum cirka 1750 - 1792, gravlagt like under sideskipet. Forbrytere derimot ble ikke lagt i vigslat jord. De ble henvist til en plass utenfor kirkegården.

Snekret likkister til seg selv

Det er mulig at folk flest tenkte mer på døden før i tiden. Det fortelles den gang da tømmeret ble skåret for hånd, var det skikk at de beste bordene ble lagt til sides til likkiste. Det var heller ikke uvanlig at folk snekret sine egne likkister til bruk når den tid kom. Lå noen for døden, ble klokken i huset stanset, for da skulle det være så stille som mulig.

En begravelse kunne til sine tider by på problem, men folk den gang hadde sans for de praktiske løsninger. Det fortelles at på enkelte steder på Vestlandet, der det var berglendt, var det ikke uvanlig at folk tok med seg jord når de døde skulle stedes til hvile. Slik var det naturlig nok ikke på våre kanter av landet, men om vinteren, når kisten skulle pyntes, kunne det være vanskelig å få

blomster til kransene. Da brukte en av stueplantene sine.

Mat og drikke ble også bydd fram den gang som nå, og det ble brukt av den beste maten en hadde. I Modum var rømmegrøt lenge vanlig begravelseskost. Senere kom også lefsekling og sukkerbrød. Det var også vanlig med vin eller brennevin før kaffen.

„Dans te kaffen“

En begravelse varte oftest en dag, men det var skikk at slektsfolkene var lenger. En av årsakene til det kunne være at det var tungvint å reise. Derfor benyttet folk anledningen til å være sammen når det bød seg slik. Det var da også vanlig med dans og leik.

"I gammel tid dansa dom jamt i likferder på Modum sjølve likferdsdagen. Dom bynte å danse ved de tider dom hadde fått kaffen og skulle te med toddin. Og så dansa dom te over midnatta. Folk sang viser i likferdene og, helst utover kvelden etter at dom var kommen tebas att frå kjørka. Dom drakk si mangelstid fulle og, men det vart itte regna for å

væra høvelig. Omkring siste århundreskiftet dansa dom enda i likferdene på Snarom."

„Inga morro lenger“

Etter hvert som denne skikken tok slutt, gikk det nok mer stille og verdig for seg. Det var da ikke fritt for at enkelte savnet de gode gammeldagse begravelsene.

"Han hadde sikkert rett ein gammel gubbe som kom frå et moderne gravøl, da han sa at det er inga morro i likferdene nå lenger."

Begravelser var også forbundet med overtro. Det fortelles at dersom lysene på kisten blåste ut, var det et vondt varsel. Likferden var som oftest med hest og vogn, men den måtte foregå på en bestemt måte, ellers kunne det bli riktig gale.

"Dom skulle kjøre etter inann, itte dottevis, og te kjørka kjørte dom sakte, men på heimveien kjørte dom det hesten var god for. Hvis likfølget flokka si, skulle det snart komma et lik tel frå samma gærn." (Alle sitatene fra Hunstadbråten/-Samuelson: "Gamle Moinger og andre følk")

JohnSA

Fra naturens verden:

Tiurleik i Holleia og elgokse ved teltet

Fotos: Tom Ulvær

Man opplever naturens under når en ser kyllingene til røya hakke hull i eggene. En diger elgokse på nært holdt kan være dramatisk.

Mye av min tid brukes ute i naturen med kamera. Som dyrefotograf opplever jeg mange dyr på nært hold, men det krever mye tid. Da kan man tenke og studere samspillet i naturen. En tiurleik i Holleia inneholder dramatik, eleganse og mystikk. Alle røyene parres av den sterkeste tiuren. Parring må skje på rett tid, og det avgjøres av lyset.

Kyllingene må ikke klekkes før det finnes mat, og de lever av insekter den første tiden. I juni yrer det av småtasser som er født de siste dagene. Det utnyttes av rovdyr og rovfugl som skal ha mat til sine unger. Reven vil gjerne ha en rådyrkalv eller fange

fugleunger. Reveungene vokser opp når naturens matfat er fullt. Samspillet i naturen er en fin balanse som kanskje ikke er tilfeldig.

Fra kamuflasjeteltet så jeg kyllingene til røya hakke seg ut av eggene. Noen timer senere var de på vandring med mor. Det er interessant å studere naturens under gjennom kamera.

Verre er det når en brunstig elgokse vil undersøke teltet midt på natten. Det skjedde sist høst. Naturfotograf Asgeir Helgestad og undertegnede plasserte teltet i området i håp om gode bilder av elgokser. Midt på natten våknet jeg av at en elg snøftet ved teltduken der Asgeir hadde hodet. Asgeir sov uvitende om at et kjøttberg sto utenfor teltet. Teltet beveget seg når elgen beveget

hodet. Jeg var livredd for at gevi-ret skulle hekte seg fast i teltsnorene. Da ville oksen bli skremt og kanskje dra oss avgårde eller tråkke på oss. Hjertet dunket forferdelig: Tenk om Asgeir våkner og lager bevegelser som skremmer elgen. Jeg skvetter til da elgen plutselig går løs på et tre ved siden av teltet. Det var kanskje en maktdemonstrasjon før den gikk sin vei. Den hadde funnet ut at vi ikke var noen trussel, og at vi fikk lov til å ferdes i hans område.

Vi hadde mange møter i dagene som kom. Flere kvelder på rad beitet han rundt teltet der vi satt. Siste elgjakt ble avsluttet i 1909 da området ble fredet. Nå fikk vi oppleve å være en del av skapereens harmoni.

Tom Ulvær

Ny kapellan

Kjell Roger Isene er tilsatt som ny kapellan i Modum prestegjeld. Isene er 34 år gammel. Han er nå sokneprest i Vardø, men han er nordfjording av oppvekst. Isene vil begynne i stillingen like over nyttår. Gudstjeneste med innsettelse blir søndag 14 januar i Nykirke. Isene får tjenestebolig i "doktorboligen" på Åmot, ved Folkets Hus. Han vil få Nykirke sokn som sitt særlige ansvarsområde.

Ny kontormedarbeider

Arbeidskontoret har tildelt kirkekontoret en medarbeider. Trude Etterlid kommer til å være på kirkekontoret i halv post. Hver annen uke blir hun der mandag-tirsdag og hver annen uke torsdag-fredag. Det blir også noen timer hver annen onsdag. Dette vil gjøre det lettere for folk å få kontakt med menighetens ansatte. Det vil frigjøre tid og krefter som nå er bundet til kontoret.

Ny soknediakon

Britt Dahl er tilsatt i den nye stillingen som soknediakon. Hun vil få hovedansvar for menighetenes omsorgsarbeid. Hun er nå lærer i Modum kommune. Dessuten supplerer hun utdannelsen sin på Diakonhjemmet. Søndag 11 februar planlegges det innsettelsesgudstjeneste i Heggen kirke. Fra 15 februar vil Britt Dahl være i tilnærmet full stilling.

Gapestokken

Om mus som danser...

Modum har en videregående skole i sin midte, med en rektor som er såpass internasjonalskeringskåt i sin alminnelighet og frankofil i sin særdeleshet at han er en heller sjelden figur å observere på våre breddegrader. (Her melder det seg en assosiasjon til nåværende svenskekonge i ungkarsfasen. Da denne innførte sitt valgspåk: "For Sverige i tiden", ble det jo selvsagt prompte omdøpt til "I Sverige for tiden!")

Fredag 8. september vedtok lærerne på Rosthaug en utmerket og skarp fordømmelse av Frankrike i forbindelse med prøvesprengningen, og hadde en klar holdning til at det ikke måtte planlegges eller gjennomføres studieturer til Frankrike.

Det som imidlertid ikke kom fram i selvsamme resolusjon, var at tre dager tidligere hadde skolens rektor dratt til Frankrike med en landbruksmekaniker-klasse.

Den alkoholen, den alkoholen

I alt det uleselige og grå som havnet i våre postkasser før valget, var det få lyspunkter. Et av dem tilhørte FrP i Modum. Dette fremmelige parti som i alle sammenhenger klart har gått mot unødig bruk av offentlige midler, har nå funnet en ny og verdig sak å bruke våre skattepenger på: de ønsker i følge sitt program "at kommunen skal se med velvilje på søknader om skjenkebevilgning". Dvs. at her skal kommunen bevilge ekstra penger til de

Med dette innfører vi en ny mer eller mindre fast spalte i menighetsbladet. Gapestokken - et ukristelig navn, vil sikkert mange tenke.

Det er da en foranstaltning vi for lengst burde være ferdig med.

Men vi som følger litt med på det som skjer i lokalmiljøet vårt, kan ikke unngå å legge merke til personer og tildragelser som klart burde kvalifisere for en moderne gapestokk. Enkelte nærmest ber om å få komme der ut fra det de har sagt og gjort.

Vår gapestokk vil være ganske human. Vi vil prøve å følge den gamle devise om at den nok vil ergre de store, men enkelte små vil den more. Vi vil holde en relativt høy terskel: Her gis det kun plass til de som vil tåle gapestokken på en utmerket måte. Og som virkelig fortjener den.

serveringssteder som kan være villig til å ta på seg det store offer det er å servere alkohol. Hvilke utsikter!

Det aner oss dessverre at det kan ha sneket seg inn en liten feil her. Det er mulig FrP har tenkt på **bevilling**, som betyr tillatelse eller lisens, og som ikke innebærer noen sløsing med våre skattepenger.

Det er visst ikke bare innvandrere som har vansker med å lære seg norsk.

Telefonens velsignelser

Forleden kveld var et av Europas beste kor, det svenske Radiokören, på besøk i Heggen kirke. Gledelig mange hadde funnet veien. Og fra første tone av ble vi fjettet av den utrolige kvalitet dette koret presterte.

Men i det koret stille tonet ut i det første nummer, og vi alle følte oss løftet opp i en sitrende musikalsk gåsehuds høyere sfære, - så skjedde noe som omtrent bare kunne ha skjedd i Modum: En mobiltelefon ringte nede i kirkeradene!

Det byr kanskje ikke på noen stor overraskelse når det røpes at mobilen tilhørte en utsendt fra en lokalavis. Vi kjenner jo disse pressens selvoppofrende representanter, som alltid like diskret står på, og alltid unnlater å blitze upassende.

Hva livsviktig mobilen ringte for akkurat der og da, forteller ikke historien. Kanskje det var redaktøren som gjerne ville at den utsendte skulle kjøpe med en cola

på veg tilbake til redaksjonen?

„Rekende ungdom“?

Så ble da Vikersundbrua omsider ferdig. Rett nok litt sideskakk, men fin og bred, og med en flott benk midt på.

Vi ser at Bygdeposten er bekymret for at denne balkongen kan bli "et tilholdssted for rekende ungdom". Vi skjønner ikke helt bekymringen. Hvis disse truende representanter for "reke"-generasjonen setter sine jeansrumper på teakbenken, da "reker" de jo ikke lenger. Men sitter kanskje til og med i fred og ro.

Hvem skulle lære hvem?

Og ellers har vi registrert at Modum næringssselskap har hentet inn Johan Baumann for å få et kurs i hvordan en skal skape vekst og overskudd.

Retreatkveld

Det blir RETREATKVELD i Rud kapell søndag 19. november kl. 18. Hjertelig velkommen.

Det er en retreatgruppe i menigheten som står som arrangør i samarbeid med menighet og prest. Ta Bibelen med. Vi skal bl.a. ha Jesus-meditasjon. Og vi snakker sammen etterpå om hva denne ga oss. Det blir et enkelt måltid til slutt.

Vi lever i en rastløs tid hvor vi ofte forsømmer vårt trosliv.

Stillhet skaper ro i sinnet, slik at vi kan åpne oss og ta imot det Gud vil gi oss.

<p>PETTER BRASTAD GULLSMED · URMAKER Vikersund · Telefon 32 78 70 62</p>	<p><i>Se det med</i> Blomster <i>Vikersund Blomster</i> 3370 Vikersund, Tlf. 32 78 74 00 · 32 78 74 20</p>	<p>Hovde prosjektering as Rådgivende ingeniør Postboks 105, 3371 Vikersund Tlf. 32 78 81 33 Fax. 32 78 82 07</p>
<p> Mesterhus Modum A/S 3370 Vikersund Tlf. 32 78 80 00 · Fax 32 78 83 50</p>	<p>Modum Regnskapskontor Postboks 72 · 3371 Vikersund Telefon 32 78 72 11</p>	<p> KNIVE OLJE & PARAFIN A/S Vikersund Tlf. 32 78 71 58</p>
<p> VIKERSUND VAREHUS</p>	<p> STUDIO NORWAY ENESTE FRISØR I VIKERSUND MED HÅRLASER FRISØR TLF.: 32 78 88 88</p>	<p><i>Stor Motø</i> WILHELMINES (TIDL. ASTRID LIENG) WILHELMINES AS, 3370 VIKERSUND - TLF. 32 78 70 23</p>
<p> Kronasko EURO SKO Vikersund · Tlf. 32 78 71 01</p>	<p>FORENINGS centeret Vi kan premie NORGE 3370 Vikersund Tlf. 32 78 77 48</p>	<p>MONETT 3370 Vikersund · Tlf. 03 78 76 85 Ung og voksen dame</p>
<p><i>DROP IN</i> Gå til fagmannen i Vikersund Herrefrisør Per Dihle Tlf.: 32 78 72 02</p>	<p>Brødr. Løver </p>	<p><i>Vikersund</i> ELEKTRO 32 78 74 14</p>
<p>De beste pølsene får du hos <i>C. Hennie's</i> KIOSK Vikersundgata <i>LEV VIDAR BEST LITSE</i></p>	<p>Stoff-Idé Sunni Ramberg 3371 Vikersund Tlf. 32 78 85 90</p>	<p>T.R.-FOTO 3370 VIKERSUND - Tlf. 32 78 81 81</p>
<p>Modum Sparebank Tlf. 32 78 75 99</p>	<p><i>Asheim Bakeri</i> 3370 Vikersund Tlf. 32 78 42 22</p>	<p><i>Vikersund</i> FORBRUKSFORENING</p>
<p>MODUM KOMMUNE</p>	<p>Modum Bads Nervesanatorium 3370 Vikersund</p>	<p>JOSEF ANDREASSENS eftf. Kioskvarer & Blomster Tlf. 32 78 02 77 · Geithus</p>
<p>ÅMOT APOTEK 3340 Åmot Tlf. 32 78 51 00</p>	<p>ÅMOT INSTALLASJON AS Tlf. 32 78 47 55 - Åmot</p>	
<p>Frydenberg Rekonvalesentehjem Tlf. 32 78 79 11 - 3370 Vikersund</p>		<p>Modum Samvirkelag 3360 Geithus</p>
<p>GRØTERUD BYGGSERVICE A.S 3370 Vikersund Tlf. 32 78 24 00 Mobiltlf. 94 13 82 43</p>	<p> BYGDEPOSTEN Vikersund - Tlf. 32 78 71 11</p>	<p><i>Toves Parfymeri og Bijouteri</i> Vikersund</p>
<p>J. & A. Rosenlund Rørleggerforretning Tlf. 32 78 46 44 · 3340 Åmot</p>	<p>Børre Bjertnæs Renovasjon Snarum, 3370 Vikersund Tlf. 32 78 28 48 - Mobiltlf. 94 19 81 06</p>	<p> DT·BB Drammens Utbank · Drammens Stad</p>
<p>Tlf. 32 78 70 35 VIKERSUND APOTEK </p>	<p>A.s Modumsrutene Øyaveien · 3370 Vikersund · Tlf. 32 78 74 08 Rute- og turkjøring!</p>	<p><i>Medis med mening</i> RADIO MODUM FM 106.3 FM 104.3 - FM 107.5 Tlf. 32 78 09 00 3360 GEITHUS</p>
<p>Gullsmed <i>Siv Asbjørnsen</i> Strandgaten, 3340 Åmot · Tlf. 32 78 57 36</p>	<p> Vikersund RAMMEVERKSTED Tlf. 32 78 82 52</p>	<p> MODUM MARKISESERVICE 3370 VIKERSUND TLF.: 32 78 80 79</p>
<p>JAN H. ERIKSEN Klær og Sko Tlf. 78 02 07 · Geithus</p>	<p>INTEROPTIK Optiker Weggelsen 3370 Vikersund Tlf. 32 78 88 99</p>	<p>Wahls MØBELFORRETNING A/S VIKERSUND · TLF.: 78 72 70</p>
<p>RIMI</p>	<p>Frøyshov bok og papir Vikersund</p>	<p>Åmot Forbruksforening Åmot · Tlf. 32 78 43 20</p>
<p>Modum, Sigdal og Krødsherad GJENSIDIGE Brannkasse</p>	<p> GJENSIDIGE forsikring</p>	<p> Vikersund Kurbad A/S Opptreningsinstitusjon Tlf. 32 78 79 77</p>
<p> Rørleggerfirma Stræde as 3370 Vikersund</p>	<p> NYGÅRD SPORT 3340 Åmot tlf. 32 78 41 18</p>	<p>elite foto Vikersundgata 3370 Vikersund Åmotsenteret 3340 Åmot</p>

Bibelordet

Ann Karine
Austad,
Vikersund

Hva gleder et morshjerte?

Roen brer seg i stua. Som når bøl-
gene stilner etter stormfullt vær.

For et kvarter siden stormet
det. Da føk puter på kryss og
tvers. De største barna traff, og
den minste bommet. De ropte og
gråt, og alle var lei seg.

Mamma kom, – og etter en
oppklarende runde måtte barna
gå inn på hvert sitt rom og holde
seg der til de hadde lyst til å møte
de andre igjen. Mamma gikk på
kjøkkenet. Etter noen minutter
kommer den første tulsende inn i
stua, – snart er de der alle tre. Den
mest forsonlige av barna gjør da
det som han vet vil glede de

andre og smelte deres hjerter: han
henter de kjæreste kosedyrene til
dem! Når de sitter der i sofaen,
tett inntil hverandre, med hver
sine kosedyr, da er de salig forso-
net!

Snart er leken i full gang.
Stemmene, ordene, tonen forteller
at nå er barna venner igjen. Og
mors hjerte gleder seg!

Akkurat da kjenner jeg noe av
den gleden som jeg tror Gud føler
når hans barn er venner og viser
det!

Alle som henvender seg til Gud
som far, er søsken. Barna er natur-
ligvis svært ulike, blir uenige og

sinte på hverandre.

Guds barn kan leve i uenighet,
men ikke i uforsonlighet. Vi kalles
til å komme hverandre i møte og
rekke ut en forsonende hånd.

Et barn kan komme med et
kosedyr. *Du kan med med...?*

«*Lev i kjærlighet,
slik som også Kristus elsket oss
og ga seg selv som en offergave.*»

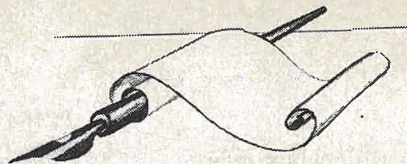
Ef. 5, 1–2.

«*Mine barn, vår kjærlighet må være
sann,
ikke tomme ord, men handling.*»

1. Joh. 3,18.

Anne Karine Austad

Diktspalten

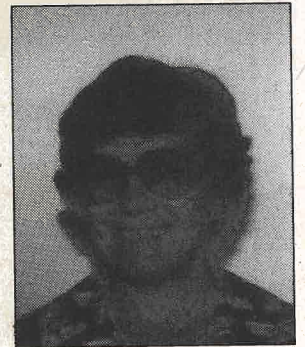

Våre broer

Der er skjebne
i våre norske broer
de små klopper
de tømrede utkragebuer
og mektige spenn i
stål og betong

De knytter
andre siden til denne siden
og denne siden til andre siden
bygder til byer
øyer til fastlandet
og landsdel til landsdel
deg til meg
og meg til deg

over dem vandrer vi ut
i verden
og over dem vandrer vi hjem

Ragnhild
Svanholm,
Vikersund

Skjebne i norske broer

Jeg kunne ikke leve uten dikterne
våre. Lyrikken hører til de goder
som gjør livet vårt rikt og gir det
innhold. Uten den ville livet for-
tone seg tåkegrått, uforståelig og
meningsløst. Dikterne våre gir
noe av seg selv, noe av sitt inner-
ste, i et forsøk på å erkjenne virke-
ligheten.

Når jeg nå er blitt bedt om å
velge et dikt til menighetsbladet
kunne jeg tenke meg å trekke
frem et dikt som heter «Våre bro-

er» og som er skrevet av vår egen
Per Otto Neverlien. Neverlien er
tannlege i Modum og har bla.
skrevet diktboken «Cirkusplakater».

Bygda vår er jo blitt beriket
med ny betongbro, og ettersom
også jeg nå er blitt avhengig av å
vandre ut i verden, og vandre
hjem igjen over den, trykker jeg
den til mitt hjerte, og sier med for-
fatteren: «Det er skjebne i våre
norske broer».

Ragnhild Svanholm

Kirkekalenderen

SØNDAG ER KIRKEDAG

5/11 Allehelgensdag

Matt 5,1-12
Heggen - Mamen
Nykirke - Moviken
Snarum kl 19 - Sund
Rud kl 19 - Mamen
Olavskirken - Børresen

12/11 23.s.e.pinsse

1.Mos 50,15-21
Heggen - Felles gudstjeneste
1000 med kristendom i Norge

19/11 24.s.e.pinsse

Matt 22,15-22
Nykirke - Sund
Snarum - Moviken
Gulsrud - Mamen
Vikersund - Løvik
Olavskirken - Wirgenes

26/11 Siste søndag i kirkeåret

Matt 25,31-46
Heggen - Moviken
Vestre Spone - Mamen
Rud - Løvik
Olavskirken - Karen S. Solberg

3/12 1.s.i advent

Luk 4,16-22
Heggen - Mamen
Nykirke - Moviken
Snarum - Sund
Olavskirken - Børresen

10/12 2.s.i advent

Luk 12,35-40
Nykirke - Mamen
Vikersund - Sund
Vaaraan - Løvik
Snarum kl 19 - Sund
Olavskirken - Eika

17/12 3.s.i advent

Matt 11,11-19
Heggen - Sund
Eikvang, Simostranda - Moviken
og Løvik
Olavskirken - Wirgenes

Gudstjenesten begynner kl 11 når
ikke annet tidspunkt er angitt.
Se også annonser i lokalavisene.

Slekters gang

Døpte:

HEGGEN
6/8 Fredrik Bottolfs Halvorsen
27/8 Siv Kaia Thorsby Andersen
(Vikersund men.s.)
10/9 Celina Adele Engen
Kristoffer Frøyd Eriksen
Jon Kristian Baustad
17/9 Tobias Bjørn
1/10 August Rowley
Silje Justad
Helena Karlsen
Tommy Borgersen
Anette Hervig

NYKIRKE

10/9 Maren Bendiksby
Åse Marit Røed
15/10 Lars Benjamin Isvik Nikolaisen

Vigde:

HEGGEN
2/9 Asle Ellef Tandberg Braathen
og Marit Follestad (Gulsrud)

NYKIRKE

26/8 Kyrre Hansen og
Wera Engemoen

Døde:

HEGGEN

29/8 Gunnar Larsen
13/9 Kaare Grøslund
20/9 Svein Arne Sørensen
26/9 Solveig Gulbrandsen
(Ringerike krem.)
29/9 Hansine Mjør (Gulsrud)
3/10 Anna Larsen

NYKIRKE

8/9 Jan Nyland Knudsen
14/9 Oddvar Jørgensen
19/9 Trygvø Olsen
10/10 Birger Høgmoen
17/8 Bertha Kollerud
15/9 Kari Solheim
26/9 Anne Karin Molandsveen
Aase
5/10 Elsa Saastad
13/10 Martha Klægstad
13/10 Ruth Smejda

Tusen år med kristendom i Norge

Tusenårsjubileet for kristendom i Norge ble feiret i pinsehelga. Her på Modum hadde vi ingen særlig markering av jubileet i pinsen. Vi bestemte oss til å vente til høsten. Søndag 12 november blir jubileet markert ved en felles gudstjeneste for hele prestegjeldet i Heggen kirke. Vi ønsker å samle oss om å markere at vi har en verdifull arv. Vi ønsker å vise at denne arven er aktuell i vår tid. Vi vil rette oppmerksomheten framover, heller enn bakover.

Medlemmene av det nye kommunestyret blir invitert særskilt til gudstjenesten.

Etter gudstjenesten vil Heggen menighetsråd invitere til kirkekaffe og jubileumsfest på Vikersund menighetscenter.